

Womhaj Bóh!

Cziklo 41.
13. ott.

Lětnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy kóbotu w Smolerjez knihcizickej w Budyschinje a su tam dostacj sa schtwórtlětnu pšchedplatu 40 wv.

18. njedzelnu po swj. Trojicy.

Jap. stutki 17, 31: Bóh je wěšty džen wustajit, na kotrymž chze wón budzić zylu šwět s prawdu psches muža, w kotrymž je wón to wobsamknyl a je postajit wschitkim tu wěru, so je wón jeho s morwych sbudził.

Lydženja šluschadny něšto i Pawołoweho přédowanja, kaž tež wón něhdy Athenskim na jich torhoschězu stejo sežini. Přenje, schtož jim wón sprédowa, bē, so jim jaknje wukózi, schto naš přeni artikel wo Bóhu wuczi: Bóh je wschehomózny, stworicjel njebjewow a semje, wón pak tež wscho wot njeho stworjene šdzerzi a wodzi.

Dale jim Pawoł jaknje rojestaja, schtož mamy w našich prašchějskich w druhim a tšeczim artiklu stejo: Šhrystuš je Boži Šsyn, je tón, kiž budže junu wschón šwět budzić. Junu budže tu čas, hdžež budža ludžo se wschěch krajow a narodow, psched budnym stolom teho stejecž, kiž je wot Bóha na to powołany, wschón šwět s prawdu budzić, a tónle muž, w kotrymž je wscho wobsamknjene, je Jěsuš, Boži Šsyn, tón lichizowany a smorjeny. Jeho Pawoł Athenskim wopiša, kaž wón wscheho šwěta hrěch na so wsia a do šmjereže šańdže, ale pak tež, kaž wón živy s rowa wustaje jako kral wscheje šbóžnosće.

Ma to su šwjeczi japoschtoljo špochi w šwojich přédowanjach šwominali, (a Pawoł to jowle tež čini,) so je našch luby šbóžnik živy je šwojeho rowa wustanyl a so wschitzy, kiž do njeho wěrja, junu sa nim se šwojich rowow wupoštanu. Šwangelijon, w kažimž bychu wo tym žane rěče njebyle, so junu wschitzy morwi se šwojich

rowow živi šwupoštanu, bylo, kaž šlónzo, kotrež žane šwětlo wot so njedawa.

Luby, něchtónžkuliz rjeknje: „Ša wěšty wěm, so mam we šebi nješmjertnu dušchu, — to pak mi š wěrje njeje, so junu hdny moje čželo s rowa wupoštanje.“ — Šajfemu pak ja vřaju: Ščłowjekowe čželo a jeho dušcha křucze do jena šluschatej. Bjes čžela nihdže žana jenicžka dušcha njeje, kóžda dušcha dyrbi šame šwoje čželo měčž. Šchtož njewěri, so šmėje čžłowjek junu šame šwoje nowe pschekrašnjene čželo, tón je čžłowjek bje wscheje nadžije. Čžyž mi něchtó napschecžicž: „Wschu tule wěž pak ja i žylym mojim rošomom dopšchijecž njemóžu“, temu dyrbju ja wušnacž: Luby, ja šam wschał to tež nješamožu. Šchtož móhl wschu tule wěž do wschitka dorošymicž, tón dyrbjal šam Bóh byčž. Šo wschał je wěru: Šdyž je čžłowjek šemrjet a je do rowa položeny, teho čželo tam w šemi tli a šo do přócha pschewróčzi. Ša pak nihdy na to njehladam, schtož tu šam se šwojimaj woczomaj wohladam, ale hladam radšcho na mojeho pschekrašnjeneho šbóžnika, kiž njewidomny horka na njeju knježi a kiž je moja hlowa a mój kral, a pschipřaju šebi špochi: „Šbóžni su wschitzy tajzy, kiž drje se šwojimaj woczomaj nicžo psched šobu njewidža, ale tola wěrja.“

Šo pak mi špochi wonka wutrobne wješele čžini, hdnyž do lubeje Božeje štwórby pošandu a w njej wuhladam, kaž mi tam Bóh s wjele štow pschirunanjami a wobrašami, s jenym sa druhim, psched woczzi štaja, kaž wschudže s něčžeho šemrjeteho a pscheklateho, něšto nowe rjane žive wušhadža. Šechyž pak mi něchtó rjez:

„S cłowjekom smėje ɓo s tym hinaſcho“, i tajtimi ɓwojimi rēczeni njemóhł mje nihdy nihtó pſchemolicz a mi moju wěru njewěſtu ſczinič.

Moja wěra je a woſtanje tajkale: Jeſuſ je mój wumóžnik. Tón paſ je mje, to rěka: mje wſcheho, po czele a po duſchi, wumóhł a tón ɓamy budže junu tež mje wſcheho pſchekraſnicz. Schtóž praji: „Ja mam ɓwojeho wěſteho wěrneho wumóžnika“, tón i tym wupraji: „Ja mam i nim někocho, kiž budže mje junu i mojeho rowa wubudzič a mje pſchekraſnicz.“ Schtóž ɓebi pſched ɓwojej ɓmjerczu njesa móže i wěſtej wěru prajicž: „Junu ja i mojeho rowa žiwu wupoſtanu“, tajki woſtanje taſ dołho bjeſ troſčta a bjeſ nadžije, dóniž njeje dowuſnył wěricž: Naſch ſbóžnik naſ junu ſawěſcže i nowa wubudži, nam naſche czeło pſchekraſni a ſkóncžnje hiſcže wſcho pſchekraſni, njebjeſa a ſemju, ſo budžetej wobej wſchej noweje, rjaneje, kraſneje.

Na wſcho tole naſ wſchitzu japoſčtolio ſe ɓwojej wucžbu poſaža a tajkule wěru ɓebi naſch Rujeſ wot naſ žada. Wſchón žyly ɓwět, niž jeno ɓami cłowjekojo, ale ɓobu i nimi wſcho ſejtworjene, je i Hadamowym ſhrěſchenjom ɓobu do ſkaženja a do ɓmjercže ſapanyło. — Duž dyrbi tón, kiž naſch wumóžnik rěka a kiž tajki tež i wěrneje prawdu je, wſchón ɓwět, cłowjekom a wſcho druhe ſejtworjene, do noweje bójſkeje kraſnoſcže pſchewtworicž, ſo było tu wſcho do wſchitka ɓwjate a kraſne. Wſcha dotal ſduchowata ſtwórba dyrbi byčž junu ɓobu ſe wſchěmi Božimi džecžimi do žyła ſwuſwobodžana.

Takle je ɓwjaty Pawoł ɓwojim Atheňſkim předomal. Abo ſchto je ɓebi tam ſe ɓwojim předomanjom pola nič ſdobnył? — Někotři ɓo jemu wuſmjachu, dofelž jim jeho rěč pſche wſchón jich roſom džěſche; druſy jemu prajachu: „Junu drubi džěň chzemy ſažo pſchińcž na tebe poſkuchacž“, i tym paſ jemu dale ničžo njeſlubichu, dnžli něſchto nje- wěſte; woni chzachu jeho wotbyčž.

Bože ɓłowo wſchaf je ɓwětnym ludžom, wohidne a njeipodobne, dofelž ɓebi tajzy myſla, ſo maja wſchitzu ɓami wſchu mudroſcž a wjazy roſoma, dnžli tamni Boži póſli. Tak bē to něhdy, tak je to hiſcže dženkniſchi džěň. Na Bože ɓłowo drje wjele ludži poſkucha, ale wěrjaznych je tu ſpochi mało.

Alle tola bēchu tam tež wſchelazy mužojo, bjeſ nimi Dionyſius, radny knjeſ, a pódla žbnſta, i mjenom Damaris, kiž buch wěrjazy. Pawoł tam po tajkim na torhoſcžcu podarmo předomal njebē. Po czaſu bu tam woſadka, kiž dale a dale roſcžeſche. Bože kraleſtwo runa ɓo ſpochi žonopowemu ſornjeſčku: i maleho ſornjeſčka ſroſcže junu wulki ſchtom. Pawoł paſ je mēl na tym ɓwoje žiwe wjeſele, ſo bē jow w tymle wulkim mēſcže tež duſche ſa ɓwojeho ſbóžnika pſchidobnył, kotrež móžachu ɓebi wot tam ſpěwacž:

Wly, Božo, tebi i wutrobu džaf damy,
So twojoh' ɓyna ſa ſbóžnika mamy.

Samjeň

Rujeſ lěkar.

Lěkar chzysche wón byčž, wulki a ɓlawny, wſchitny lěkar, kotryž by ludžom rany ſawjaſal a ſhornych hojił. Jeho nan bēſche knjeſ wuczeť, ale wón chzysche i lěkarjom byčž. Duž nan nahle wumrje a macž bēſche tajka blěda a ɓłaba, ſo mohł jej wěſtiť pſcheſ liža ducž. Sako paſ nowe lěto do kraja pſchińdže, dyrbjesche ɓo macž na ſhoroložo lehnycž. Szydom dnjow poſdžischo ſemrje. Ach, nětko bēſche wobohi Zant khuduſchki hólz. W woſadže nje- bēſche nihtó, kotryž by jeho k ɓebi wjał. Duž dachu jeho na

ſlicžbowanje khudobneje poſladnižy k wudowje; a jako nalěcžo pſchińdže, trjebaſche bur Wiczaſ hólza, kiž by huſy paſł; wón pſchińdže ɓebi k wudowje po Zanta, ſo by khudobnej poſladnižy wocžehnjeſke pjenjeſy ſalutowal.

Lóžy hólzy ſtejachu w róžku, jako bur i hólzom nimo džěſche a wołachu: „Dej, wuczerjež Zant — lěkar chzysche byčž; nětko dyrbi huſy paſčž!“ Zant ɓebi ɓylſu i liža wótrě, ale ničžo k ſlym rēcžam njepraji. Wjeczor ɓo pſchi ɓwojim ložu poſlafny, kaž bēſche wot nana a maczerje nawuſnył a proſcheſche: „Zuby ſtiježe a Božo, dofelž ty njechajſch, ſo bych i lěkarjom był, tež ja njecham; duž pomhaj mi, ſo bych ɓwěru huſy paſł.“ Wotroczkaj, kotraž i Zantom w komorzy ležeſchaj, hólza jeho modlenja dla wuſmēſcho- wajaſchaj; ale wón by ɓo kóždžicžki wjeczor poſlafnył, a wodnjo by huſy paſł. Tak ɓo lěcžo miny a ſyma dóndže; potom by Zant taſ pilnje wuſnył, ſo by wuczeť prajił, ſo je wſchitko ſažo do- wuſnył, ſchtož bēſche w lěcžu ſabył.

Na druhe lěcžo, jako Zant ɓwoje huſy na ſchěžerniſcžcu paſyſche, pſcheſ kotrež ſchěžka do mēta wjedže, by i czaſami mēſchěžaniſka knjeni nimo pſchijchla a pſchecželnje i Zantom popo- wjedała a jako bēſche jej junkróčž wo ɓwojim ſtarſchijſkim domje powjedał a jej prajił, ſo bēſche rad chzyl i lěkarjom byčž, wona jemu praji, ſo ɓama džěcži nima a ſo je i wudowu, kotraž rad druhim dobrotu cžini; ſo je tež hižo dwěmaj mlodymaj ſtudowacž dała, ale ſo ſtaj jej wobaj to i njeđžakom ſaplačžiloj a ſo je wona k temu pójnacžu pſchijchla, ſo dyrbi cłowjeť w tym ſtancže woſtacž, do kotrehož je jeho Boh nuts ſtajił a ſo ɓo ruka k temu poſſicžicž njeſnje, jeho wyſche jeho ſtanta poſbēhnyčž; ſo dyrbi Zant jeno nawuſnyčž ɓwěru džělacž a ɓwoje huſy paſčž a modlenja njeſabycž. To jej hólz ɓłubi; a potom ɓo wjele njeđžel miny, ſa kotrež hólz knjeni njewohława; jako paſ wěſtiť ſažo pſcheſ ſchěžerniſcžca du- waſche, wona jedny džěň ſažo pſched nim ſtejeſche, a wón bēſche wſchón naſtróžamy a bēſche ɓebi cžapku ſczahnył a wona bēſche jemu ruku na hłowu položiła a jemu do mōdreju wóčktow po- hładała. Potom bēſche jemu powjedała, ſo je pſchi morju pobyla a huſto na njeho myſliła. Wona bēſche jemu drje prajiła, ſo je ſrudne naſhonjenje i wjazy mlodymi ludžimi cžiniła, kotrymž bēſche dobrotu cžiniła, ale ſo pſchi tym wſchěm wuſtacž njecha w dobrym žiwjenju, runjež mēlo powſchittownje plačžicž, ſo dyrbial kóždy w ɓwojim ſtancže woſtacž — a ſo chze i Zantom ſpytacž.

To je nětko hižo dołho, ſo bēſche ta knjeni tak rēcžala — něhđže 20 lět —. Zanta bēſche ɓebi do domu wſała a jeho hładała kaž ɓwoje džěcžo — a wón je jej to ſarunał i wutrobnej džakownoſcžu a ſe ɓwěrneje luboſcžu.

Tak bu i njeho knjeſ lěkar. Alle ſchtož je najlěpſche: niž jenož ɓlawny — ale tež pobožny lěkar.

Dwojaka myſl.

„Tak kwatajo“, ɓo jena žona druheje na dróſy wopraſcha.

„Cłowjeť dyrbi“, ta wotmolwi. „Hdyž chzeſch pſchecžahnyčž, potom je wjele wobſtaracž a pſchemyſlicž, ſo druhdy njewěſch, hđže maſch hłowu.

„To chzu rad wěricž“, přěſſcha naſpomni, „a pola tebe je wěž cžisče hinaſcha, wjele hórſcha. Pſchetož na ɓwojim mužu žaneje podpjery nimajſch. Kaž daloko móžu roſkudžicž, dyrbiſch ty hoſpodaſtwno a khlamy ɓama wobſtaracž a ɓwojeho lěnjeho muža ſežiwicž, kotryž Bohu lubemu Rujeſej cžaſ franje a twoje pjenjeſy tebi pſchecžinja. Njemēr i pſchecžehnjemjom wſchaf pſchětrajeſch, to ɓwój cžaſ traje a nimo dže. Alle ɓwoje ſtare brēmjo ty ɓobu woſmjesch, te tebi woſtanje. Haj, hdy by twój muž w nowym bydlenju nowy cłowjeť był! Hdy by pſchithiſnoſcž k picžu w ſtarym bydlenju woſtajił! Za jeho luboſcž k palenzoweje bleſchi je tola najhórſcha, na cžimž maſch cžerpicž; a to woſtanje kajkež je było, to ɓo hiſcže pohórſchi.“

„To najhórſche ſa mnje njeje, Marja“, druga ſnapschecžimi. „To najhórſche njeje, ſchtož ɓobu woſmu. W wěſtym naſtupanju mohł ɓamo prajicž, ſo je najlěpſche ſa mnje. Pſchetož to je to, ſchtož mje najmóžniſcho a najſchlyniſcho k mojemu Bohu a ſbóžnikaj cžehnje, jedyn džěň kaž drubi. Pſcheſ tu wſchědnu ſtyſkniwoſcž a nuſu ɓym nawuſnył, ɓo i mojim ſbóžnikom roſrēcžecž. Pſchetož ja niſkoho druheho nimam, kotryž by mi pomhacž mohł. Zadyň profeſor mi njeby pomhacž mohł, tež tón niž, kiž by ſamohł naj- mudriſcho wo Rujeſu ſchrytuſku rēcžecž. Muſa mje twjedže na mojeho wumóžnika ſwjaſa; wona mje pola njecho džerži. Za hewať wěcže njebych taſ wjele a taſ ſprawuje i nim rēcžecž mohł. Tu ɓo wſchitka ſwjerichnoſcž ſhubi; pſchetož hubjenſtwno je jlawne.

Pschikrywacź a samolwieź ńo njemóże. Mi je huſto tať ſtyſkno, hdyź do pſchichoda hladam, kaź by do cźorneje, hłubokeje hłubiny ſchło. Ale ja ńo Bohu dźakuju, ńo mam tola pſchezo ńwoju ńwęcźku pſchi ńebi, i kotrejź ńo jańo kuź dale namatam: gorzu modlitwu.

Najkrańniſchi poklad a towańſtvo na ńwęcźe.

Śłóń: Sa ńym pſches ſchryſta krawne rany.

Kať krańny poklad mam na ńwęcźi,
Hdyź mam ja mojob' ńeſuſa.
Njech ńwět w ńwojim ńwęcźnym ręcźi,
Njech ńwęcźny poklad hromadźa:
Mój poklad węcźnje woſtanje,
Tón ńwęcźny pať wſchón ſahinje.

Kať krańne towańſtvo mam w ńwęcźi,
Hdyź khodźu w myſlach i ńeſuſom,
Du i templej, hdźeź ńo Boże dźećzi
Tam natwaruja i modlenjom,
Hdźeź prawa wucźba ſchryſtuſa
Eso wſchitkim węcźnym podawa.

To towańſtvo je lube, krańne,
Hdźeź ńu wſchē w myſlach pſches jene,
Hdźeź předuje ńo nam tať jańnje
Mój, luboſeź Boża do duſche
A i khēl'ſchom khwala ſchryſtuſa,
Kiź ńo jom' i czeſeći ſaſpēwa.

Tam wuźiwamy ſhromadźeni
To cźeło a krej jehnjecźa,
Esmy pſches njoh' i njeby wuſwoleni
A ſboźnoſeź je nam hotowa,
Hdźeź towańſtvo je jańdźeſte
Pſchi jehnjecźowej hoſećinje.

Njech i towańſtwom nje wuſtorfaja,
Kiź ńmēm ja ńwęcźne njeńowacź,
Eke ręcźa na muje, i hańbje ſtaja,
Njech chzedźa mje tu ſatamacź:
Eso wo to nicźo njeſtaram,
Wſchať Boha ſa pſchecźeła mam.

Tón poklad njemóža mi rubieć,
Teź niź to krańne towańſtvo,
Zich ręcźe ſle ńo budźa ſhubieć,
Sa pſchewinyeć chzu i Bohom wſcho,
Sa ſpuſkećam ńo na ſchryſtuſa,
Wón je mój poklad, khowanka.

O Božo, ty chyź ńo mnu khodźieć,
Kaź dolho žiwjenje tu mam
A mje po prawych pucźach wodźieć,
Hacź junu ńwój khód dońonjam,
Da wuńdu ſboźnje je ńwēta
A njeby ńo mi wotewrja.

E. S.

Kať nawucźiſch male dźećzi poſłuchacź?

Kať nawucźiſch male dźećzi ſahe poſłuchacź, — to je jene i tych najwaźniſchich praſchenjom pſchi wocźehnjenu dźećzi. Pſchede wſchēm ńo hladaj i dźećzom wo tym žortowacź, ſchtož je pſchikafane a ſchtož je ſakafane. Kaź khētije ńo ńmējeſch, ńo knjeſtwa wſdaſch. Grańtaj a žortuj ſe ńwojim dźećzom a pokaź jemu ńwoju luboſeź, ale wſchitko w ńwojim czańu. Eſyli w nēcźim ńebi junu poſłuchnoſeć žadať, budź khutny a fruty! Njepytaj i poſłuchnoſećzi wabicź i proſchenjom a mańtanjom. Dźećzo na tyńazkróćue waſchnje poſpnta twoje pſchecźiwjenje pſchewinyeć. Tajke poſpnty pať ńu hižo ſeźehwōt mjehťoſeće a liwťoſeće, i kotrejź ńu ſtarſchi ńwoju wolu ſjewili a ſrudnje i zich knjeſtвом ſteji, hdyź ńu ńo junťróć pſchewinyeć dali. Wulka wopacźnoſeć je, hdyź mjehle maczerje abo nanojo ńebi myſla, ńo njeńmēdźa ńwojemu lubuſchkej fruteho ńlowećka prajieć. Eſy-li w ńwojich pſchikafnjach jeno nēlotre raſy fruty woſtať, njebudźe ſa pſchichod nuſne, kručze wu-

ſtupowacź; pſchetož bojoſeć tu je. Pſchi tym pať ńo luboſeć nje-ſhubi. Wocźehnjenuje i prawej poſłuchnoſećzi je najwaźniſchi ſałoźk wſcheho dobreho wocźehnjenu; to je najlěpſche pſchihotowanje ja wocźeć. w ſchuli a žiwjenju.

Wot nētko niź wjazy.

W mēſeće Mōrs ſteji ſtare twarjenje, kotrej ma ſpodźiwne napiſmo: wot nētko niź wjazy! Hdyź ńo praſchjeſch, ſchto ma wone na ńebi, ńo tebi ſeźehowaze powjeda: „Nēhdy bēſche jow hrabja živy, kotryž je ńwojim žiwjenjom a pſchecźinjenjom ńwój kraj njeſboźowny cźinjeſche. Pſchi hracźu wón wjele pjenjeſ pſchēhra: hoſećiny wjele pōźrjechu; ſkōncźuje wjele na wulke a rjane tworj wuda. So by pjenjeſ mēl, ńwojim poddanam pſchezo wjazy dawkow nawda, ńo woni žałoſećachu.

Duź ńo wulki dźiw ſta, ńo Duch Boži na hrabju pſchińdźe a ńo bu nowy cźłowjeť. Hrabja ńwoje kharty do wōhnja cźińny i tymi ńlowami: „Wot nētko niź wjazy!“ Na to ńwój rōh i picźu wſa a jōn i tymi ńamymy ńlowami do wōhnja ſnjeta. Na khēžu, kotraž ńo runje twarjeſche, da wón napiſacź: Wot nētko niź wjazy! To bēſche poſlednje twarjenje, kotrej natwari; to je ta khēža, kotruž dženſa hiſeće w Mōrsu i tym dźiwnym napiſmom wohladaſch. Hrabja je ńwoje ńlowo dźeržať a wot teho czańa ńwój lud ſboźowny cźiniť a je wēſeće pōbla ńam ſboźowniſchi byl hacź do teho czańa.

Wot nētko niź wjazy! Tať dyrbi pola kōźdeho cźłowjeka rēfacź, kotryž je pſches ducha Božeho i nowa narodźeny. To je prawa pokuta, ńo dyrbiſch prajieć: „Stare je ſaſchło; hlaj, wſchitko je ńo nowe ſećiniko!“

Šchto je i knjeſom?

„To mohť cźłowjeť wſchu nadźiju ſhubieć“, praji hoſpodať i ńwojemu hoſećej, „hdyź ńo wopomni, kať nētko wſchitko na ńwęcźe dźe. Žiwjenje ńo druhdy ſda kaź wojowanje wſchitkich pſchecźiwo wſchitkim. Kať luboſeć i Bohu w wutrobach wuſtudnje. Se wſchitkich botow wokolo cźłowjeſtwa leži mroťota kaź cźorne mroćžalki.“

„Haj“, wotmolwi hoſeć, „mi je wutroba teź polna ſtyſka a cźemnoſeće. Ženož na jenym blaku je jańne. Tam ńo jańne njebyeſa nutſ ńwęcźa. Tam mam rjany wuhlady a krańne towańſtvo, najwſchjeſche, kotrej móže byeć. Tam ja wēm, ſchto je ńylniſchi, hacź wſchitka mōz ńwēta. Tam ja wēm, ńo žyke nadbēhōwaze cźłowjeſtvo w Božej ruzy wjazy njeje, hacź hdyź ratať pſchi wuſrywaniu horſheć polnu ſornow nahraba. Tam ja wēm, ńo w njebyeſach a na ſemi a w czańnoſeći a węcźnoſeći hinať nje-pōńdźe a hinať hieć njemóže, khiba po Božej woli.“

Dobri pſchecźeľjo a ńwērnj ńuſhodźo.

W wjeļzy naſcheho wōtźneho kraja w czańu žnjow mlody ratať khory ležeſche. Žeho nan nicźo wjazy dźeľacź njemóžeſche. Mlozy žony bēchu i hladanjom s malych, i dźeľa khorych dźećzi napjate. Duź 69 ſwōlniwyh wjeńjanow hromadźe ſtupi a wob-ſamtny, žne khoreho na jenym dnju poſyż a ſwojaſacź. 69 koſow hižo nēſchto wucźinja. Krōtki czań po tym bēchu žyke žne domoj khowane, a khoremu ratariej tajka pſchecźeľna pomoz tať derje cźinjeſche kaź najlěpſche lēkarſtvo. Hdy bychu ńo w mēſeće a na wſy w hrodźe a dźeľatni, na to pſchezo dopomnili, ſchto ſchtwōrta přoſtwa wucźi, by wjele lěpje bylo a ſocialdemokratojo bychu i naſtrōženjom naſhonili, kať wſchēdne palne drjewo, kotrehož i palenju ńwojeho wohenja trzebaja, pſchezo žadniſche bywa. Bohu žel wone nētko na wſchitkich pucźach leži.

Žadny drugi grunt nihtōn njemóže poloźieć.

Frantzowſki wucźenz pſchińdźe na kōnzu ſańdźeneho lēſtotka na tu myſl, mēſto ſeſtarjeneho ſchecźinjanſtwa nowu wēru ſałoźieć, dyrbejeſche pať to ſhonjenje cźinieć, ńo bē cźiſchēženza i jeho gujenſtvo jara ńnadna. To wón ſnatemu miniſtrej Talleyrandej ſto-žeſche, kotryž jemu wotmolwi: „Haj, nowu wēru do luda ſawjećeć, njeje žana maliećkoſeć. Tola ńnawo mohť wam pucź pokaſacź, na kotrymž mohťo ńo wam to radźieć“. „A kotry pucź by to byl?“ ńo mudracźk wopraſcha. „To by tōn byl“, wotmolwi Talleyrand: „Dźieće a cźińeće dźivy, hoſeće a ſahojeće wſchelafich khorych,

budzujeje mormych a potom dajeje so kschizowacz a pohrjebacz a stanicze na tleczi dzej saho! Sdyz jeze wscho to czinili, potom mohlo so wam radzicz. Tajseje rady so nasch werysalozei, kiz wjele do dobrego ziwjenja dzerzesche, nadzal njebe a jejne wuwjedzenje seida so jemu czezte, tak so i hanibowanjom wotendze.

Ele swedomnje.

W jastarskim czaŕu kral Theodorikus knjezesche. Ton besche woŕebneho muža Symachuŕa stonzowal, tak so besche jemu hłowu wotczal. S tym besche ŕebi sle swedomnje sezinil a runjez wone khwilu spaische, wone tola wotuczil a jeho styskneho czinjeseche. Pichetoz jako so jemu junu k wjeczeri bjes druhimi jedzemi hłowa wot wulkeje ryby na blidu staji, so won strozil a njemyŕlesche hinaf, hacz so ma wotczatu hłowu stonzowaneho Symachuŕa w schli psched ŕobu, kotryz ŕurowje na njeho hladasche. — To pak besche jeho sle swedomnje, kotrež jeho wobŕozowasche a won so tak wustrzja a naboya, so jemu mera njewostaji, so won sthori a stoncunje mera njenamafawŕŕi swojeho ducha horje da.

Kak netko hižo na swecze to sle swedomnje czlowjeka husto wobŕozuje a tak kufaty czeriw czwiluje: kak hakle so w heli satamanym poridze, hdyz budze jich czeriw w swedomnju weczunje kufacz a czwilowacz a jim wŕchitke hręchi porokowacz? Sle swedomnje budze jim porokowacz, kak ŕu se swojimi hręchami, kotrež ŕu na swecze czinili, sbznojcz ŕami ŕebi stasyl; kak ŕu wina teho, so ŕu w tajkim wohenju, kotryz nihdy njewuhafuje; kak so wumozenja nadzecz njemozja, ale kak dyrbja weczunje w helŕim wohenju czwilu czerpiez, dokelz dyrbi to profecziŕŕe hłowo jim stajnje w pomjatu bycz:

„Sich czeriw njebudze wumrjecz a jich wohen njebudze wuhafnycz.“

S Bohom do dzela!

(Pŕŕi wuŕnyje.)

Dzi wschaf won wo Bozim mjenje,
Sapoczil dzelo i wjehelom!
S czaŕom wuŕnyj ŕymjo rjenje,
Njech so stanje i modienjom.

Njehladaj do dalokoseze,
Czin to, schtoz czi blifko je;
Chzesch-li znjecz, dha wuŕnyj węcze,
Po dzele so wotpoczunje.

Próbdny khodzicz to je strajchne,
Pilny bycz je strowotne,
Po dzele czi steja czeŕnje
Botne krepti na czole.

Sdyz ty njewęsch, hacz so radzi
Albo schto so njeradzi,
Boze zohnowanje w hnadzi
Po dzele so pschiblizi.

Duz wschaf dzi we Bozim mjenje,
Sapschim dzelo i Desuŕom,
Bóh da radzicz tebi rjenje,
Schtoz ŕy wuŕnyl, i bohastwom.

E. S.

Jedyn bohaty muž.

Wo jnym kŕheszczjanje w ŕewjerneŕ Amerizy so powjeda, so ja jara bohateho placzesche a be pschezo wjehel a ŕbozowny. Nas pschidze k njemu dawksiberac, wotewri swoju knihu a so prajcha: „Kak wjele po prawom wobŕedzicze?“ „Ja njeplaczu jenož ja jara bohateho muža, ale ton tež ŕym“, wotmolwi prajchany. Dawksiberac kedzbluwe pschluchasche. „Po tajkim, kak wjele wobŕedzicze?“ so hiŕŕeze juntrocz bohateho woprachja. Ton sapoczja: „Ja mam sbznila, kiz je nje a tych mojich wumohl a nam wecznu domisnu dobyl.“ Na prajchenje: „Schto dale?“

dzesche won: „Ja mam iprawnu, bohatojastnu mandzelsku a wo tym praji kral Salomo: „Komuz je pozeczwa zona wobradzena, ta je wjele kraŕnische dyzli droha parla.“ (Pŕŕŕŕ. 31, 10.) „Al schto dale?“ „Strowe a pschluchne dzeczi.“ „Al schto dale?“ „Dzafownu a pschezo wjehelu wutrobu, i kotrež psches ziwjenje puczunju.“ „Al schto dale?“ „To je wscho“, dzesche ton bohaty. Sastojnik wja swój klobuk a dzesche: „Wy seze wopravdze bohaty muž, ale dawki njetrjebacze ja tuto jamozenje dacz.“

So tajkim: Niz w męczu a wobŕedzenju lezi wopravdzite bohastwo, niz w wjele kublach a wuziwanjach. Sdyz honimy sa ŕbozom a bohastwom, dha ŕmy na wopacznyj puczju. Najbohaczischi je ton, kiz najmjenje trjeba. Wopravdze bohaty pak je ton, kiz je bohaty w swojim Bosy.

Nan so zenje njemodli.

Knjes L. męsesche po swojim męnenju stajnje tak wjele wobŕaranjom w swojim powolanju, so zenje dzel njebjerjesche na raŕŕŕej nutrnosezi, kotruz by jeho mandzelska se swojimi dzeczimi ŕama wotdzerzala. Nas njehasche najmjenschi, tŕilctny hólz k „czitanju“ pschinez, hdyz macz jeho wolasche a prajesche jara hordy: „Nę, maczi, ja njetrjebam so wjazny modlicz; pschetoz ja ŕym netko borsy knjes.“ „Alle knjesojo so modla, hdyz ŕu dobri knjesojo“, wotmolwi macz. Na to dzesche hólz: „Nan je dobry a so zenje njemodli.“ Wjeczor, jako bechu dzeczi do kóza pschijnene a mandzelskej so rozręczowaschtaj, powjedasche zona swojemu mužej, schtoz besche mały hólz prajil: „Nan so zenje njemodli.“ Szluy muž hłowu sthili a bylŕy so jemu po lizomaj dele ronjachu. Won besche pschemozeny psches hłowa swojeho dzescha. Wot tuteho dnja ŕem stajnje dzel na domjazej Bozej ŕluzbje bjerjesche, njech męsesche tež nusne dzelo.

Biblija njewumrje.

W saudzenym lęstotetku węschzesche Voltaire, tamny franzowŕŕi hanjer a wuŕmęscheŕ biblije a kŕheszczjanŕwa, so budze ito lęť pschidzicho biblija njemata a so budze so jenož hiŕŕeze w musejach namafacz jako swedł hluposęze prjedawŕŕich lęstotetkow. Al netko je w tej ŕamej istwje, w kotrež je Voltaire tamne węschzenje piŕal, sklad biblijom jendzelskeho bibliskeho towarŕwa.

To hłowo nascheho Boha wostanje do węcunoseze.

Nęschto k rospominanju.

W czichim domjazym ziwjenju so dny bjes wscheho pschemęnenja minu. Sdyz wroczjo myŕlisch, wjele woŕebiteho njenadenzsch. Al tola kak bohate moze jednore cziche ziwjenje bycz, hdyz nawukujesch, to malo sapŕŕijecz — te male dary, nashonjenja, nadawki. — Haj, haj, wopominmy, schto to je, wuzicz, schtoz je nam date a schtoz ja ton czaŕ psched nami lezi, i zylej myŕlu na netczischim nadawku dzelacz. S tym tam a jow jęsdzenjom my njestoncunje wjele sakomdzimny a pschi tym wustanjeny.

* * *

Nęka hnady bezi se zórla dele k poniznym, niz horje k hordym.

„Bomhaj Bóh“ je wot netka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschęch pschedawarňjach „Serb. Nowin“ na wŕach a w Budyschinje dostacz. Na schtwórcz lęť placzi won 40 rp., jenotliwe czizla so po 4 rp. pschedawaju.